

BRL 0902
07-11-2024

Beoordelingsrichtlijn

Voor het KOMO® attest voor

**Bouwsystemen met een draagconstructie
van constructief beton**

Vastgesteld door CvD Constructief Beton d.d. 12 april 2024

Aanvaard door de KOMO Kwaliteits- en Toetsingscommissie d.d. 7 november 2024

**Trust
Quality
Progress**

KOMO. Kwaliteit zoals beloofd.

BRL 0902

Gepubliceerd d.d. 07-11-2024

**BEOORDELINGSRICHTLIJN
VOOR
HET KOMO® ATTEST
VOOR
BOUWSYSTEMEN MET EEN DRAAGCONSTRUCTIE
VAN CONSTRUCTIEF BETON**

Vastgesteld door het CvD Constructief Beton d.d. 12-04-2024

Aanvaard door de KOMO Kwaliteits- en Toetsingscommissie d.d. 07-11-2024

Voorwoord Kiwa

Deze KOMO-beoordelingsrichtlijn (BRL) is opgesteld door het College van Deskundigen Constructief Beton, waarin belanghebbende partijen op het gebied van deze BRL zijn vertegenwoordigd. Dit college begeleidt ook de uitvoering van de attestering op basis van deze BRL en stelt deze zo nodig bij. Waar in deze BRL sprake is van "College van Deskundigen" of CvD is daarmee bovengenoemd college bedoeld.

Deze BRL zal worden gehanteerd door certificatie-instellingen, die hiervoor een licentieovereenkomst hebben met de Stichting KOMO, in samenhang met hun vastgelegde procedures voor certificatie en attestering. In deze BRL is vastgelegd aan welke eisen een aanvrager of houder van een KOMO-atteest moet voldoen en de wijze waarop de certificatie-instelling dit beoordeelt. In haar vastgelegde certificatie- en attestingsprocedures is de werkwijze vastgelegd zoals die door de certificatie-instelling wordt gehanteerd bij de uitvoering van:

- Het onderzoek voor de verlening van een KOMO-atteest op basis van deze BRL
- De periodieke beoordelingen t.b.v. de instandhouding van een afgegeven KOMO-atteest op basis van deze BRL.

Ten opzichte van de vorige versie van de BRL is deze aangepast aan het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) en de laatste stand der techniek.

Uitgever(s):

Kiwa Nederland B.V.

Sir Winston Churchillaan 273

Postbus 70

2280 AB RIJSWIJK

Tel. 088 998 44 00

www.kiwa.com

© 2024 Kiwa Nederland B.V.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Onverminderd de aanvaarding van deze beoordelingsrichtlijn door de KOMO Kwaliteits- en Toetsingscommissie berusten alle rechten bij Kiwa Nederland B.V.. Het gebruik van deze beoordelingsrichtlijn door derden, voor welk doel dan ook, is uitsluitend toegestaan nadat een schriftelijke overeenkomst met Kiwa Nederland B.V. is gesloten waarin het gebruiksrecht is geregeld.

Inhoudsopgave

Voorwoord Kiwa	3
1. Inleiding, algemene bepalingen en algemene eisen	5
1.1 Inleiding	5
1.2 Onderwerp en Toepassingsgebied	5
1.3 Geldigheid	5
1.4 Relatie met Wet- en regelgeving	5
1.4.1 Europese Verordening bouwproducten (CPR, EU 305/2011)	5
1.4.2 Besluit bouwwerken leefomgeving	5
1.5 Eisen te stellen aan conformiteit beoordelende instellingen	6
1.6 KOMO®-Attest	6
1.7 Merken en aanduidingen	6
2. Terminologie	7
3. Eisen te stellen aan het ontwerp	8
3.1 Ontwerp / type	8
3.2 Eigenschappen van grondstoffen, materialen en producten	8
3.3 Verwerkingsvoorschriften	8
3.4 Samenstelling	8
3.5 Realisatieproces	8
4. Eisen te stellen aan de prestatie(s) in de toepassing	9
4.1 Eisen op grond van het Besluit bouwwerken leefomgeving	9
4.1.1 Overzicht met eisen vanuit het Besluit bouwwerken leefomgeving	9
4.2 Eisen in relatie tot de prestatie	12
4.2.1 Verwerkingsvoorschriften en toepassingsvoorwaarden	12
5. Eisen aan attesthouder en het kwaliteitssysteem	13
5.1 Algemeen	13
5.2 Behandeling van klachten	13
6. Externe conformiteitsbeoordelingen	14
6.1 Algemeen	14
6.2 Toelatingsonderzoek	14
6.3 Aard en frequentie van periodieke beoordelingen	14
7. Eisen aan de certificatie instelling	15
7.1 Algemeen	15
7.2 Certificatiepersoneel	15
7.2.1 Competentie criteria certificatiepersoneel	15
7.2.2 Kwalificatie certificatiepersoneel	15
7.3 Rapportage externe conformiteitsbeoordelingen	15
7.4 Beslissingen over KOMO attest	16
7.5 Rapportage aan het College van Deskundigen	16
7.6 Interpretatie van eisen	16
8. Documenten lijst	17
8.1 Publiekrechtelijke regelgeving	17
8.2 Normatieve documenten	17

1. Inleiding, algemene bepalingen en algemene eisen

1.1 Inleiding

Op basis van de voorschriften in deze KOMO-beoordelingsrichtlijn (BRL) wordt een KOMO-atteest afgegeven voor de prestaties van bouwsystemen met een draagconstructie van constructief beton in hun toepassing. Met dit atteste kan de attesthouder aan zijn opdrachtgevers aantonen dat een deskundige onafhankelijke organisatie de prestatie van het bouwsysteem heeft beoordeeld.

De in deze BRL vastgelegde eisen worden door de certificatie-instellingen, die hiervoor geaccrediteerd zijn door de Raad voor Accreditatie, dan wel hiervoor een aanvraag hebben ingediend, en die daarvoor een licentieovereenkomst hebben met de Stichting KOMO, gehanteerd bij de behandeling van een aanvraag voor de afgifte en instandhouding van een KOMO-atteest op basis van deze BRL.

Naast de eisen die in deze BRL zijn vastgelegd stellen de certificatie-instellingen aanvullende eisen in de zin van algemene procedure-eisen voor certificatie, zoals vastgelegd in hun interne certificatieprocedures.

1.2 Onderwerp en Toepassingsgebied

De voorliggende beoordelingsrichtlijn heeft betrekking op bouwsystemen (waaronder casco's), uitgevoerd in beton voor toepassing in gebruiksfuncties zoals omschreven in het Besluit Bouwwerken Leefomgeving (artikel 1.1).

Toelichting

In het atteste zal zo nodig het toepassingsgebied nader worden omschreven, inclusief eventuele beperkingen en/of toepassingsvoorwaarden.

1.3 Geldigheid

Deze versie van de BRL vervangt de versie van d.d. 1 april 2003 inclusief het bijbehorende wijzigingsblad d.d. 14 maart 2016.

De KOMO-attesten die op basis van die versie van de KOMO-beoordelingsrichtlijn zijn afgegeven verliezen in elk geval hun geldigheid op 01-04-2025.

Op basis van de hiervoor vermelde vorige versie van de BRL mogen tot uiterlijk 3 maanden na publicatie van deze versie nieuwe attesten worden afgegeven.

De geldigheidsduur van het KOMO-atteest is 5 jaar. De geldigheidsduur kan worden beperkt (beëindigd) door ondermeer:

- Een wijziging van deze beoordelingsrichtlijn
- Het niet voldoen van de attesthouder aan zijn verplichtingen

1.4 Relatie met Wet- en regelgeving

1.4.1 Europese Verordening bouwproducten (CPR, EU 305/2011)

Op de prestaties van de bouwsysteem waarop deze BRL betrekking heeft is geen geharmoniseerde Europese norm van toepassing.

1.4.2 Besluit bouwwerken leefomgeving en Omgevingsregeling

De uniforme wettelijke bouwvoorschriften zijn van toepassing. Hierin wordt onderscheid gemaakt tussen nieuwbouw, verbouw en bestaande bouw. De van toepassing zijnde voorschriften zijn opgenomen in hoofdstuk 4 van deze BRL.

1.4.3 Besluit bodemkwaliteit

Op onderdelen van het bouwsysteem die in contact kunnen komen met hemelwater, oppervlaktewater of grondwater is het Besluit bodemkwaliteit van toepassing.

1.5 Eisen te stellen aan conformiteit beoordelende instellingen

Ten aanzien van de eisen die opgenomen zijn in deze beoordelingsrichtlijn kan de aanvrager, in het kader van externe beoordeling, rapporten van conformiteit beoordelende instellingen overleggen om aan te tonen dat aan de eisen van deze BRL wordt voldaan. Er zal moeten worden aangetoond dat de betreffende inspectie-, analyse-, test- en/of evaluatierapporten zijn opgesteld door een instelling die voor het betreffende onderwerp voldoet aan de betreffende accreditatienorm die van toepassing is, te weten:

- NEN-EN-ISO/IEC 17020 voor inspectie-instellingen
- NEN-EN-ISO/IEC 17021-1 voor instellingen die managementsystemen certificeren
- NEN-EN-ISO/IEC 17025 voor laboratoria
- NEN-EN-ISO/IEC 17065 voor instellingen die producten, processen en diensten certificeren

Een instelling wordt geacht aan deze criteria te voldoen wanneer een accreditatie-certificaat voor het betreffende onderwerp kan worden overlegd, afgegeven door de Raad voor Accreditatie (RvA) of een andere accreditatieinstelling die geaccepteerd is als lid van een multilaterale overeenkomst inzake de wederzijdse erkenning en acceptatie van accreditatie, die binnen EA, IAF en ILAC zijn opgesteld. Indien geen accreditatie-certificaat kan worden overlegd zal de certificatie-instelling zelf beoordelen of aan de accreditatiecriteria is voldaan.

1.6 KOMO®-Attest

Op basis van deze beoordelingsrichtlijn worden KOMO®-attesten afgegeven. De uitspraken in deze attesten zijn gebaseerd op de hoofdstukken 3, 4 en 5 van deze BRL.

Op de website van de Stichting KOMO (www.komo.nl) staat het model van het af te geven attest vermeld dat voor deze versie van de BRL van toepassing is. De af te geven attesten moeten met dit model overeenkomen.

1.7 Merken en aanduidingen

In geval van attestering mag géén KOMO-woord- of beeldmerk worden aangebracht op de producten.

Een houder van een geldig KOMO-attest is gerechtigd om in zijn contractstukken betreffende de geattesteerde toepassing van het product het onderstaande KOMO-attest-logo te gebruiken.

De uitvoering van het KOMO-attest-logo is als volgt:

Het gebruik van het KOMO-attest-logo gaat vergezeld van de vermelding van het nummer van het betreffende attest.

Daarnaast mag een QR-merk worden aangebracht dat verwijst naar de gegevens van het betreffende KOMO-attest op de website van KOMO.

Na afgifte van het KOMO-attest mag door de KOMO-attesthouder bovengenoemd KOMO- attest-logo ook worden gebruikt bij diens publieke uitingen, maar uitsluitend in relatie tot de geattesteerde toepassing van het product en in overeenstemming met het "Reglement voor het gebruik van de beeld- en woordmerken van de Stichting KOMO" zoals dat voor attesthouders wordt gepubliceerd op de KOMO-website.

2. Terminologie

Zie voor een verklaring van de terminologie zoals die in deze Beoordelingsrichtlijn gebruikt wordt met betrekking tot certificatie, de begrippenlijst op de website van de Stichting KOMO (www.komo.nl).

Bouwsysteem

Een samenstel van al dan niet dragende elementen van veelal gestandaardiseerde afmetingen, onderling verbonden volgens gestandaardiseerde details.

3. Eisen te stellen aan het ontwerp

In dit hoofdstuk zijn opgenomen de eisen te stellen aan het ontwerp, alsmede aan de eigenschappen van de daarin toegepaste grondstoffen, materialen en producten, alsmede de eisen te stellen aan de wijze waarop deze worden samengevoegd tot het bouwsysteem waarvan de prestaties in de toepassing in het kader van deze BRL worden geattesteerd.

3.1 Ontwerp / type

De certificaathouder draagt zorg voor een eenduidige beschrijving van alle relevante ontwerpgegevens waartoe behoren:

- samenstellende grondstoffen, materialen en producten
- realisatieproces middels welk het te attesteren bouwsysteem tot stand komt.

Elke voorgenomen wijziging in voornoemde parameters wordt gemeld aan de certificatie-instelling. Deze beoordeelt of de wijziging de geattesteerde prestatie(s) kan beïnvloeden, waarmee herbeoordeling van de betreffende prestatie(s) is vereist.

3.2 Eigenschappen van grondstoffen, materialen en producten

De eisen aan de grondstoffen, producten en/of materialen (incl. halfproducten) die in het bouwsysteem worden verwerkt, zijn onderdeel van de specificatie van het bouwsysteem in het op basis van deze beoordelingsrichtlijn af te geven attest.

Op onderdelen van het bouwsysteem die in contact kunnen komen met hemelwater, oppervlaktewater of grondwater is het Besluit bodemkwaliteit van toepassing.

3.3 Verwerkingsvoorschriften

De toe te passen grondstoffen, materialen en halfproducten moeten worden toegepast/verwerkt overeenkomstig de bijbehorende verwerkingsvoorschriften en/of toepassingsvoorwaarden.

3.4 Samenstelling

De samenstelling van het bouwsysteem is door de producent beschreven en vastgelegd. Dit leidt tot een eenduidige weergave en beschrijving van ondermeer de toegepaste grondstoffen, samenstellende delen, hulpmaterialen en verbindingsmiddelen op een zodanige wijze dat hiermee het bouwsysteem op eenduidige wijze wordt gedefinieerd.

3.5 Realisatieproces

Het realisatieproces middels welke het bouwsysteem tot stand komt, is door de producent beschreven en vastgelegd. Dit leidt tot een eenduidige weergave en beschrijving van ondermeer de toegepaste productietechnieken, doserings- en mengtechnieken, verbindingstechnieken, procesparameters, alsmede van de ingezette procesautomatisering, zodanig dat hiermee het proces van totstandkoming van het bouwsysteem op eenduidige wijze wordt gedefinieerd.

4. Eisen te stellen aan de prestatie(s) in de toepassing

In dit hoofdstuk zijn opgenomen de eisen aan de prestaties van bouwsystemen met een draagconstructie van constructief beton, evenals de bepalingsmethoden om vast te stellen dat aan de eisen wordt voldaan.

4.1 Eisen op grond van het Besluit bouwwerken leefomgeving en Omgevingsregeling

4.1.1 Overzicht met eisen vanuit het Besluit bouwwerken leefomgeving

In de onderstaande tabel zijn de eisen vanuit het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) opgenomen die aan de bouwsystemen worden gesteld en waaraan het bouwwerk waarin het bouwsysteem wordt toegepast moet voldoen.

Besluit bouwwerken leefomgeving - Hoofdstuk 4 Nieuwbouw			
Omschrijving	Paragraaf	Artikel	Leden
Afdeling 4.2 Veiligheid			
Constructieve veiligheid	4.2.1	4.12 4.13 4.14	1b
Constructieve veiligheid bij brand	4.2.2	4.17 4.18	1 t/m 7 1 en 2a
Beperking van het ontstaan van een brandgevaarlijke situatie	4.2.6	4.38 4.39	
Beperking van het ontwikkelen van brand en rook	4.2.7	4.43 4.44 4.45 4.47	
Beperking van uitbreiding van brand	4.2.8	4.53 4.54	1 t/m 4
Verdere beperking van uitbreiding van brand en beperking van verspreiding van rook	4.2.9	4.60 4.61 4.62	1 en 2
Afdeling 4.3 Gezondheid			
Bescherming tegen geluid van buiten	4.3.1	4.102 4.103 4.104	
Bescherming tegen geluid van bouwwerkinstallaties	4.3.2	4.107 4.108	
Beperking van galm	4.3.3	4.111	
Geluidwering tussen ruimten	4.3.4	4.113 4.114 4.115	
Wering van vocht	4.3.5	4.118 4.119 4.120	
Beschermen tegen ratten en muizen	4.3.9	4.144	
Afdeling 4.4 Duurzaamheid			
Energiezuinigheid	4.4.1	4.149 4.152 4.153 4.154	
Milieuprestatie	4.4.2	4.159	Facultatief

Bij de uitwerking van deze eisen zijn tevens de eisen vanuit § 5.2 van de Omgevingsregeling opgenomen.

4.1.2 Veiligheid, Bbl afdeling 4.2

4.1.2.1 Constructieve veiligheid, Bbl paragraaf 4.2.1

Voor bouwsystemen met een draagconstructie van constructief beton gelden de artikelen 4.12 (inclusief artikel 5.48 van de Omgevingsregeling), 4.13 en 4.14 lid 1b.

Attest

Het attest vermeldt de prestaties van het bouwsysteem die voldoen. Het attest kan toepassingsvoorbeelden geven die voldoen aan de gestelde eisen.

Het attest kan vermelden dat de certificaathouder per project berekeningen en tekeningen maakt conform de in bovenvermelde artikelen genoemde bepalingsmethode.

4.1.2.2 Constructieve veiligheid bij brand, Bbl paragraaf 4.2.2

Voor bouwsystemen met een draagconstructie van constructief beton gelden de artikelen 4.17 lid 1 t/m 7 en 4.18 lid 1 en 2a.

Attest

Het attest vermeldt de prestaties van het bouwsysteem die voldoen.

Het attest kan toepassingsvoorbeelden geven met de bijbehorende brandwerendheid.

Het attest kan vermelden dat de certificaathouder per project berekeningen en tekeningen maakt conform de in bovenvermelde artikelen genoemde bepalingsmethode.

4.1.2.3 Beperking van het ontstaan van een brandgevaarlijke situatie, Bbl paragraaf 4.2.6

Voor bouwsystemen met een draagconstructie van constructief beton zijn de artikelen 4.38 en 4.39 van toepassing.

Attest

Het attest vermeldt dat bouwsystemen met een draagconstructie van constructief beton voldoen aan klasse A1^(fl) volgens NEN-EN 13501-1.

4.1.2.4 Beperking van het ontwikkelen van brand en rook, Bbl paragraaf 4.2.7

Voor bouwsystemen met een draagconstructie van constructief beton zijn de artikelen 4.43, 4.44, 4.45 en 4.47 van toepassing.

Attest

Het attest vermeldt de brandklasse en rookklasse van alle relevante onderdelen van het bouwsysteem.

4.1.2.5 Beperking van uitbreiding van brand, Bbl paragraaf 4.2.8

Voor bouwsystemen met een draagconstructie van constructief beton zijn de artikelen 4.53 en 4.54 lid 1 t/m 4 van toepassing.

Toelichting

De eis t.a.v. de WBDBO is een ruimte eis waaraan het bouwsysteem een bijdrage levert. Er kan niet worden verklaard dat aan deze eis wordt voldaan.

Attest

Het attest vermeldt de weerstand tegen branddoorslag en brandoverslag van (relevante delen van) het bouwsysteem met een draagconstructie van constructief beton.

Het attest vermeldt als toepassingsvoorwaarde dat op projectniveau zal moeten worden beoordeeld of hiermee aan de eis is voldaan.

4.1.2.6 Verdere beperking van uitbreiding van brand en beperking van verspreiding van rook, Bbl paragraaf 4.2.9

Voor bouwsystemen met een draagconstructie van constructief beton zijn de artikelen 4.60 lid 1 en 2, 4.61 en 4.62 van toepassing.

Toelichting

De eis t.a.v. de WBDBO is een ruimte eis waaraan het bouwsysteem een bijdrage levert. Er kan niet worden verklaard dat aan deze eis wordt voldaan.

Attest

Het attest vermeldt de weerstand tegen branddoorslag en brandoverslag van (relevante delen van) het bouwsysteem met een draagconstructie van constructief beton.

4.1.3 Gezondheid, Bbl afdeling 4.3

4.1.3.1 Bescherming tegen geluid van buiten, Bbl paragraaf 4.3.1

Voor bouwsystemen met een draagconstructie van constructief beton zijn de artikelen 4.102 (inclusief artikel 5.45 van de Omgevingsregeling), 4.103 en 4.104 van toepassing.

Alternatieve bepalingmethode

De geluidsisolatie kan worden berekend volgens NEN-EN 12354 normenserie.

Attest

Het attest kan toepassingsvoorbeelden met de bijbehorende karakteristieke geluidwering geven.

In het attest kan worden vermeld, dat volgens NEN 5077 moet worden aangetoond dat de karakteristieke geluidwering aan de eis in bovenvermelde artikelen voldoet.

4.1.3.2 Bescherming tegen geluid van bouwinstallaties, Bbl paragraaf 4.3.2

Voor bouwsystemen met een draagconstructie van constructief beton zijn de artikelen 4.107 en 4.108 van toepassing.

Attest

Het attest kan toepassingsvoorbeelden met de bijbehorende karakteristieke geluidwering geven.

Het attest vermeldt als toepassingsvoorwaarde dat op projectniveau zal moeten worden beoordeeld of hiermee aan de eis is voldaan.

4.1.3.3 Beperking van galm, Bbl paragraaf 4.3.3

Voor bouwsystemen met een draagconstructie van constructief beton is de artikel 4.111 van toepassing.

Attest

Het attest kan toepassingsvoorbeelden geven die voldoen aan de in bovenvermelde artikelen genoemde eis.

Het attest vermeldt als toepassingsvoorwaarde dat op projectniveau zal moeten worden beoordeeld of aan de eis is voldaan.

4.1.3.4 Geluidwering tussen ruimten, Bbl paragraaf 4.3.4

Voor bouwsystemen met een draagconstructie van constructief beton zijn de artikelen 4.113 (inclusief artikel 5.45 van de Omgevingsregeling), 4.114 en 4.115 van toepassing.

Alternatieve bepalingmethode

De geluidsisolatie kan worden berekend volgens NEN-EN 12354 normenserie.

Attest

Het attest kan toepassingsvoorbeelden geven die voldoen aan de in bovenvermelde artikelen genoemde eis.

In het attest kan worden vermeld, dat volgens NEN 5077 moet worden aangetoond dat aan de eis in bovenvermelde artikelen is voldaan.

4.1.3.5 Wering van vocht, Bbl paragraaf 4.3.5

Voor bouwsystemen met een draagconstructie van constructief beton zijn de artikelen 4.118, 4.119 en 4.120 van toepassing.

Attest

Het attest vermeldt toepassingsvoorbeelden die voldoen aan de in bovenvermelde artikelen genoemde eis.

Het attest vermeldt als toepassingsvoorwaarde dat op projectniveau zal moeten worden beoordeeld of aan de eis is voldaan.

4.1.3.6 Bescherming tegen ratten en muizen, Bbl paragraaf 4.3.9

Voor bouwsystemen met een draagconstructie van constructief beton is artikel 4.144 van toepassing.

Attest

Het attest kan toepassingsvoorbeelden geven die voldoen aan de in bovenvermeld artikel genoemde eis.

4.1.4 Duurzaamheid, Bbl afdeling 4.4

4.1.4.1 Energiezuinigheid, Bbl paragraaf 4.4.1

Voor bouwsystemen met een draagconstructie van constructief beton zijn de artikelen 4.149, 4.152, 4.153 en 4.154 van toepassing.

Attest

Het attest kan toepassingsvoorbeelden geven met de daarbij behorende warmteweerstand, warmtedoorgangscoefficiënt respectievelijk lucht volumestroom.

Het attest vermeldt als toepassingsvoorwaarde dat op projectniveau zal moeten worden beoordeeld of hiermee aan de eis is voldaan.

4.1.4.2 Milieuprestatie, Bbl paragraaf 4.4.2 (facultatief)

Voor bouwsystemen met een draagconstructie van constructief beton is artikel 4.159 van toepassing.

Toelichting

De eis t.a.v. de milieuprestatie geldt voor het totale bouwwerk waaraan het bouwsysteem een bijdrage levert. Er kan niet worden verklaard dat aan deze eis wordt voldaan.

Attest

Het attest kan de milieuprestatie van het bouwsysteem vermelden.

4.2 Eisen in relatie tot de prestatie

4.2.1 Verwerkingsvoorschriften en toepassingsvoorwaarden

Eis

De attesthouder stelt voorschriften op en verstrekt deze bij levering, houdende de verwerkings- of montagevoorschriften en toepassingsvoorwaarden. Deze informeren toepasser en gebruiker over de condities waaronder de geattesteerde prestatie wordt behaald en behouden kan worden.

Toelatingsonderzoek en periodieke beoordelingen

Door de certificatie instelling wordt beoordeeld of de opgestelde verwerkingsvoorschriften, mits correct gevolgd, bijdragen aan het behalen van de vereiste prestatie in de toepassing en of deze voorschriften beschikbaar worden gesteld bij levering.

Attest

In het attest worden de vereiste voorschriften/voorwaarden opgenomen of een verwijzing daarnaar.

5. Eisen aan attesthouder en het kwaliteitssysteem

5.1 Algemeen

De directie van de attesthouder is te allen tijde verantwoordelijk voor de kwaliteit van het productieproces, de operationaliteit van het kwaliteitssysteem, de interne kwaliteitsbewaking en de kwaliteit van het product. De interne kwaliteitsbewaking moet voldoen aan de eisen zoals vastgelegd in dit hoofdstuk.

5.2 Behandeling van klachten

De attesthouder dient te beschikken over een procedure voor de behandeling van klachten in relatie tot de geleverde producten.

In deze procedure dient ten minste geregeld te zijn:

- Wie de verantwoordelijke functionarissen zijn voor de beoordeling en behandeling van klachten,
- De registratie van klachten en het bijbehorende opvolgings- en afhandelingstraject,
- De beoogde opvolgings- en afhandelingstermijnen,
- Het adequaat informeren van de klager,
- Het treffen van herstel- en corrigerende maatregelen naar aanleiding van klachten.

6. Externe conformiteitsbeoordelingen

6.1 Algemeen

Ten behoeve van het verlenen van het KOMO-attest voert de certificatie-instelling een toelatingsonderzoek en periodieke beoordelingen uit.

6.2 Toelatingsonderzoek

De aanvrager van het attest geeft aan welke prestaties van het bouwsysteem moeten worden opgenomen in het af te geven attest. Dit betreft ten minste de zaken zoals die in deze BRL zijn opgenomen.

Daarvoor verstrekt de aanvrager alle relevante gegevens van deze prestaties, producten en toepassing ten behoeve van het opstellen van de technische specificatie en de verklaring over de prestaties van het bouwsysteem, zoals die zullen worden opgenomen in het attest.

Ten behoeve van het verlenen van het attest voert de certificatie-instelling een toelatingsonderzoek uit waarvan deel uitmaken:

- De eenmalige beoordeling van de prestaties van het bouwsysteem (zoals bijv. in relatie tot het Bbl, zie hoofdstuk 4);
- De beoordeling van de opgestelde verwerkingsvoorschriften, onderhouds- en gebruiksvoorschriften in relatie tot de betreffende prestatie (hoofdstuk 4);
- De beoordeling van de operationele klachtenprocedure en het operationele systeem van interne kwaliteitsbewaking (hoofdstuk 5).

Waar van toepassing zal nagaan worden of de verstrekte documenten t.a.v. het bouwsysteem en de daarin vermelde beoordelingsresultaten voldoen aan de eisen in deze beoordelingsrichtlijn.

Van het toelatingsonderzoek wordt een rapportage opgesteld, op basis waarvan het attest, al dan niet wordt verleend.

6.3 Aard en frequentie van periodieke beoordelingen

De prestatie van het bouwsysteem wordt tenminste eenmaal per 5 jaar, opnieuw bepaald. Ook kunnen omstandigheden zoals een gewijzigd ontwerp of klachten, tussentijds aanleiding geven voor een herbepaling van de prestatie(s) van het bouwsysteem. De eisen zoals opgenomen in hoofdstuk 4 zijn hierbij onverkort van toepassing.

6.4 Sanctie procedure

In geval van één of meerdere gegronde klachten over het geattesteerde bouwsysteem kan de certificatie-instelling het attest aanpassen en zo nodig intrekken.

7. Eisen aan de certificatie instelling

7.1 Algemeen

De certificatie-instelling moet beschikken over een procedure waarin de algemene regels zijn vastgelegd die bij certificatie worden gehanteerd.

7.2 Certificatiepersoneel

Het bij attestering betrokken personeel (in dit hoofdstuk aangeduid met certificatiepersoneel) is te onderscheiden naar:

- **Certificatie assessor/Reviewer:** belast met het uitvoeren van ontwerp en documentatie beoordelingen, toelatingsonderzoeken, beoordeling van aanvragen en het reviewen van de conformiteitsbeoordelingen
- **Beslisser:** belast met het nemen van beslissingen naar aanleiding van uitgevoerde toelatingsonderzoeken inzake het opleggen van sancties.

7.2.1 Competentie criteria certificatiepersoneel

De kwalificatie-eisen voor het personeel, betrokken bij de attestering bestaan uit kwalificatie-eisen voor het uitvoerende certificatiepersoneel zoals vastgelegd in onderstaande tabel. De competentie van het betrokken certificatiepersoneel moet aantoonbaar zijn vastgelegd.

Tabel 7.1: Vereiste competenties certificatiepersoneel

Certificatie assessor / Reviewer	Beslisser
Basis competenties	
Kennis van bedrijfs- processen, het vakbekwaam kunnen beoordelen hiervan	
<ul style="list-style-type: none"> • HBO denk- en werk niveau • 1 jaar relevante werkervaring	<ul style="list-style-type: none"> • HBO denk- en werk niveau • 5 jaar relevante werkervaring waarvan ten minste 1 jaar m.b.t. certificatie
Technische competenties	
Relevante kennis van: <ul style="list-style-type: none"> • Kennis van de BRL en bijbehorende instructies en interpretatiedocumenten • Basiskennis van de onderliggende normen • De wijze waarop producten worden toegepast, processen worden uitgevoerd en diensten worden verleend; • Elk gebrek wat kan voorkomen tijdens het gebruik van het product, elke fout in de uitvoering van processen en elke onvolkomenheid in de verlening van diensten.	
Kennis in één van de volgende disciplines: <ul style="list-style-type: none"> • Bouwkunde; • Civiele Techniek	n.v.t.

7.2.2 Kwalificatie certificatiepersoneel

Certificatiepersoneel moet aantoonbaar zijn gekwalificeerd door toetsing van aangetoonde kennis en kunde aan bovenvermelde eisen. Indien kwalificatie plaats vindt op grond van afwijkende criteria, moet dit schriftelijk zijn vastgelegd.

De bevoegdheid t.a.v. kwalificeren moet in het kwaliteitsproces van de certificatie-instelling zijn vastgelegd.

7.3 Rapportage externe conformiteitsbeoordelingen.

De certificatie-instelling legt de bevindingen van haar toelatingsonderzoeken en periodieke beoordelingen vast in een eenduidig rapport. Een rapport moet aan de volgende eisen voldoen:

- **Volledigheid;** in de rapportage wordt een onderbouwd verslag gedaan van de vastgestelde mate van conformiteit met de in deze in de Beoordelingsrichtlijn gestelde eisen,
- **Traceerbaarheid;** de bevindingen waarop uitspraken zijn gebaseerd moeten traceerbaar zijn vastgelegd.

7.4 Beslissingen over KOMO attest

De beslissing over de verlening van een attest moet zijn gebaseerd op in het dossier vastgelegde bevindingen.

De resultaten van een toelatingsonderzoek moeten worden beoordeeld door een reviewer.

Op basis van de uitgevoerde review wordt door de beslisser vastgesteld of het attest kan worden verleend.

7.5 Rapportage aan het College van Deskundigen

Over de uitgevoerde werkzaamheden en de resultaten daarvan t.a.v. de attesten, afgegeven op basis van deze Beoordelingsrichtlijn, wordt door de certificatie-instellingen tenminste jaarlijks gerapporteerd aan het College van Deskundigen. In deze rapportage moeten geanonimiseerd de volgende onderwerpen aan de orde komen:

- Aantal uitgevoerde toelatingsonderzoeken;
- Ontvangen klachten van derden over geattesteerde producten.

7.6 Interpretatie van eisen

Het College van Deskundigen mag de interpretatie van in deze beoordelingsrichtlijn gestelde eisen vastleggen in één of meerdere interpretatiedocumenten. Deze interpretatiedocumenten worden gepubliceerd op de website van de schemabeheerder.

Iedere certificatie-instelling die gebruik maakt van deze beoordelingsrichtlijn is verplicht de daarin vastgelegde interpretaties te hanteren.

8. Documenten lijst

8.1 Publiekrechtelijke regelgeving

Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl), laatst gewijzigd Stb. 2024, 184

Omgevingsregeling, laatst gewijzigd Stcrt. 2024, 30120

Besluit bodemkwaliteit, laatst gewijzigd Stb. 2024,330

8.2 Normatieve documenten

Naar de navolgende documenten wordt in deze beoordelingsrichtlijn normatief verwezen:

NEN 5077	Geluidwering in gebouwen – Bepalingsmethoden voor de grootheden voor geluidwering van uitwendige scheidingsconstructies, luchtgeluidisolatie, contactgeluidisolatie en geluidniveaus veroorzaakt door installaties
NEN-EN-ISO 12354-1:2017	Bouwakoestiek - Bepaling van akoestische performance van gebouwen vanuit de performance van elementen - Deel 1: Geluidisolatie tussen ruimten, augustus 2017
NEN-EN-ISO 12354-2:2017	Bouwakoestiek - Bepaling van akoestische performance van gebouwen vanuit de performance van elementen - Deel 2: Impact geluidisolatie tussen ruimten, augustus 2017
NEN-EN-ISO 12354-3:2017	Bouwakoestiek - Bepaling van akoestische performance van gebouwen vanuit de performance van elementen - Deel 3: Isolatie tegen geluid van buiten, augustus 2017
NEN-EN 12354-4	Bouwakoestiek - Bepaling van de akoestische performance vanuit de performance van elementen - Deel 4: Overdracht van geluid van de binnenzijde naar de buitenzijde, augustus 2017
NEN-EN 12354-5:2023	Geluidwering in gebouwen - Berekening van de akoestische eigenschappen van gebouwen met de eigenschappen van bouwelementen - Deel 5: Geluidsniveau veroorzaakt door installaties, juni 2023
NEN-EN 12354-6:2004	Geluidwering in gebouwen - Berekening van de akoestische eigenschappen van gebouwen met de eigenschappen van bouwelementen
NEN-EN 13501-1	Brandclassificatie van bouwproducten en bouwdelen – Deel 1: Classificatie op grond van resultaten van beproeving van het brandgedrag

Voor de bovenvermelde normen waarvan de uitgiftedatum niet is gespecificeerd is in bijlage II van de Omgevingsregeling aangegeven welke uitgave daarvan van toepassing is.